

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu:
Mezinárodní cestovní ruch

Vyučující:
Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

5. Památky UNESCO a mezinárodní cestovní ruch

Tato přednáška byla vytvořena pro projekt „Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě“

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.

Předmět:

Mezinárodní cestovní ruch

- ❑ UNESCO – organizace pro výchovu, vědu a kulturu (anglicky United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) je součástí organizace Spojených národů (OSN).
 - ❑ Vznikla na základě tzv. Konstitučního aktu nebo též Ústavy UNESCO na diplomatické konferenci v Londýně dne 16. listopadu 1945, vstoupila v platnost 4. listopadu 1946 po ratifikaci prvními dvaceti státy (mezi nimi i tehdejšího Československa).
 - ❑ UNESCO má sídlo v Paříži a jejím posláním je přispívat k vzájemnému porozumění a sblížování mezi národy na základě mezinárodního rozvíjení výchovné, vzdělávací, vědecké a ostatní kulturní činnosti.
 - ❑ Organizace OSN, stála roku 1972 u zrodu důležitého mezinárodního dokumentu – **Úmluvy o ochraně světového dědictví**, podle které ochraňují zúčastněné země vybrané památky a přírodní celky připisované pravidelně jedenkrát ročně na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví.
-

- ❑ **Hlavním úkolem organizace UNESCO** je usilovat o udržení mezinárodního míru rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy (přírodní a sociální vědy), kultury, komunikace a informace a prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu.
 - ❑ Ojedinělost systému UNESCO, na rozdíl od jiných činností ze systému OSN, spočívá v tom, že ve všech zemích existují na základě Ústavy UNESCO **národní komise pro spolupráci s UNESCO**.
 - ❑ Oficiální styk se Sekretariátem UNESCO je ve všech státech věcí jejich zahraniční služby a slouží k tomu mimo jiné jejich státní stálé mise (nazývané též stálé delegace) při UNESCO v Paříži.
 - ❑ Na základě Úmluvy byl konstituován **Výbor pro světové dědictví** (World Heritage Committee) a **Fond světového dědictví** (World Heritage Fund), které začaly pracovat v roce 1976.
-

- ❑ ČSFR přistoupila k Úmluvě dne 15. 11. 1990 a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. 1991. Na základě sukcese je platná pro ČR.
 - ❑ Text Úmluvy a oznámení o přístupu byly publikovány ve Sbírce zákonů č. 159/1991 Sb.
 - ❑ Hlavním posláním Úmluvy je **povinnost smluvního státu zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím. Stát to zajistí při maximálním využití svých vlastních zdrojů, případně s mezinárodní pomocí a spoluprací.**
 - ❑ Spolupráce České republiky s UNESCO v oblasti péče o kulturní dědictví je **v kompetenci Ministerstva kultury.**
-

- ❑ Největší podíl spolupráce je založen na naplňování **Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.**
 - ❑ Jedná se o unikátní mezinárodní právně **závazný dokument, který spojuje princip ochrany kulturního dědictví s ochranou přírody.**
 - ❑ Na základě Úmluvy se vytváří Seznam světového dědictví (World Heritage List), do něhož jsou zapisovány památky s mimořádnými univerzálními hodnotami.
 - ❑ (Pro tento seznam se v České republice často užívá název **Seznam památek UNESCO**, který však není přesný.)
 - ❑ O zápisu do prestižního Seznamu světového dědictví rozhoduje **Výbor světového dědictví**, složený ze zástupců smluvních stran úmluvy.
 - ❑ Ve svých rozhodnutích se Výbor **opírá o odborná stanoviska poradních organizací.**
-

- ❑ V oblasti kulturního dědictví je tímto orgánem ICOMOS (International Council of Monuments and Sites) - **Mezinárodní rada pro památky a sídla.**
 - ❑ Základním principem výběru památek do Seznamu světového dědictví je **jejich mimořádná hodnota, jedinečnost, autenticita a celistvost.**
 - ❑ V seznamu nemohou být všechny hodnotné památky.
 - ❑ **Seznam je reprezentativní a zapsané památky částečně symbolicky** zastupují určitý stavební typ daného období v určitém širším regionu.
 - ❑ Na druhé straně výběr podléhá i **geopolitickým hlediskům, protože Výbor pro světové dědictví usiluje o vyvážené zastoupení jednotlivých členských států úmluvy a světadílů jako celků.**
-

- ❑ Pro zápis na Seznam světového dědictví je nezbytné v nominační dokumentaci a v průběhu expertního posuzování prokázat, **že nominovaná památka (lokality) splňuje jednu či více z kritérií, splňují požadavek maximální autenticity a je prokázána dostatečnost koncepčních materiálů, zajišťujících uchování památky do budoucnosti.**
-

- ❑ Pro zápis na Seznam světového dědictví je nezbytné v nominační dokumentaci a v průběhu expertního posuzování prokázat, že **nominovaná památka (lokalita) splňuje jednu či více z kritérií**, splňují požadavek maximální autenticity a je prokázána **dostatečnost koncepčních materiálů, zajišťujících uchování památky do budoucnosti**.
 - ❑ **Kritéria pro kulturní památky jsou uvedena v článku 24 prováděcích směrnic Úmluvy: Každá světová památka by měla:**
 - ✓ 1) představovat mistrovské dílo lidského tvůrčího génia,
 - ✓ (2) vykazovat významnou vzájemnou výměnu lidských hodnot během určitého časového období nebo v určité kulturní oblasti světa, a to v oblasti rozvoje architektury nebo techniky, monumentálního umění, urbanismu nebo krajinářství;
-

- ✓ (3) být nositelem jedinečného nebo alespoň výjimečného svědectví o kulturních tradicích nebo civilizaci dosud existující nebo zaniklé;
 - ✓ (4) být vynikajícím příkladem určitého typu budovy nebo architektonického či technologického souboru nebo krajiny, jež ilustruje určité významné období historie lidstva;
 - ✓ (5) být vynikajícím příkladem tradičního lidského osídlení nebo využívání půdy, typického pro určitou kulturu či kultury, a to zvláště v případě, kdy by tyto prvky mohly být narušeny v důsledku vzniku nevratných změn;
 - ✓ (6) být přímo či hmatatelně spojena s událostmi nebo živými tradicemi, myšlenkami či vírou, uměleckými a literárními výtvoři výjimečného celosvětového významu
-

- ❑ Národní památkový ústav z pověření Ministerstva kultury **zpracovává podklady pro nominace památek České republiky na Seznam světového dědictví v oblasti kulturního dědictví.**
 - ❑ Územní pracoviště NPÚ připravují podklady pro monitorovací zprávy o těch českých památkách, které již na tomto prestižním Seznamu zapsány jsou.
-

☐ Za kulturní dědictví považovány:

- ✓ památníky (architektonická díla, díla monumentálního sochařství a malířství, prvky či struktury archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy);
 - ✓ skupiny budov (skupiny oddělených či spojených budov, které mají z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění v krajině výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy);
 - ✓ lokality (výtvory člověka či kombinovaná díla přírody a člověka a oblasti zahrnující místa archeologických nálezů mající výjimečnou světovou hodnotu z dějinného, estetického, etnologického či antropologického hlediska).
-

☐ **Za přírodní dědictví jsou považovány:**

- ✓ přírodní jevy tvořené fyzickými a biologickými útvary nebo skupinami takovýchto útvarů, jež mají výjimečnou světovou hodnotu z estetického či vědeckého hlediska;
 - ✓ geologické a fyziografické útvary a přesně vymezené oblasti, které tvoří místo přirozeného výskytu ohrožených druhů zvířat a rostlin výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování přírody;
 - ✓ přírodní lokality, či přesně vymezené přírodní oblasti světové hodnoty z hlediska vědy, péče o zachování přírody nebo přírodní krásy.
-

Mezinárodní památky UNESCO

- ❑ V srpnu 2021 bylo na seznamu světového dědictví 1 154 položek. Z toho 869 položek kulturního dědictví, 213 přírodního a 39 smíšeného ve 167 státech světa.
 - ❑ Česko má na tomto seznamu celkem **16 památek**.
 - ❑ Dalšíh **7 položek** má Česko v kategorii nehmotného kulturního dědictví.
 - ❑ Mezi jednotlivými státy se nejvíce památek světového dědictví nachází v **Itálii (58), Číně (56), Německu (51), Španělsku (49) a Francii (49)**
-

- ❑ Vzácné historické a přírodní památky lákají obrovské množství návštěvníků z celého světa.
 - ❑ To na jednu stranu přináší do zemí, které se těmito skvosty pyšní, slušné zisky z cestovního ruchu, na druhou stranu ale nápor turistů může tato výjimečná místa ničit.
 - ❑ Poškozování památek UNESCO v důsledku obrovských davů turistů vyvolává v posledních letech debatu, zda by se neměly stanovit kvóty na počty návštěvníků v některých lokalitách.
 - ❑ Cestovní ruch není dostatečně regulován a masivní příliv turistů některé památky extrémně zatěžuje.
-

Mezinárodní cestovní ruch a památky UNESCO

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

- ❑ V Evropě živelný růst turistiky do nejproslulejších míst přináší velké škody a hrozí i jejich vyřazení ze seznamu UNESCO, **např. Dubrovník, Plitvická jezera, Kotor.**
 - ❑ Za panoramatem chorvatského Dubrovníku, unikátního středověkého a renesančního města, vyčnívají siluety obřích výletních lodí. Staly se symbolem ohrožení, kterému čelí nejen Dubrovník, ale i další „perly“ Jadranu, hlavně Plitvická jezera a černohorský přístav Kotor.
 - ❑ Problémy mají také nejznámější místa ve světě, jako např. chrám **Angkor Wat v Kambodži** nebo **Machu Picchu**, které pod návaem turistů trpí. Nejenže to v určitém momentě začne poškozovat památky samotné, ale pokud se to nějak nezačne řešit, bude to mít negativní dopad i na kvalitu života místních komunit.
-

Vyřazené památky UNESCO

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Za celou existenci světového seznamu kulturního a přírodního dědictví je to teprve podruhé, co z něho byla nějaká památka vyřazena.**
 - ❑ **Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) kvůli kontroverzní stavbě mostu vyškrtla labské údolí v Drážďanech ze Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví v roce 2009.**
 - ❑ **Poprvé se tak stalo v roce 2007 v případě Ománu, jehož vláda dopustila drastickou redukci rezervace, kde žije ohrožený přímorožec arabský. Ománská rezervace byla zaregistrována jako přírodní památka, zatímco Drážďany UNESCO zařadilo mezi kulturní pamětihodnosti.**
 - ❑ **Labské údolí je proto vůbec první kulturní památkou vyřazenou ze seznamu. Vyškrtnutá památka se už na seznam vrátit nemůže**
-

Kulturní a přírodní památky UNESCO ve světě

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Severní Amerika**- Grand Canyon, Socha svobody, Havajské ostrovy ,
 - ❑ **Střední a Jižní Amerika** - Velikonoční ostrov (Chile) , Galapágy (Ekvádor) , Havana (Kuba) , Teotihuacan (México) , Machu Picchu (Peru)
 - ❑ **Afrika** - římské město Kartágo (Tunis) , Viktoriiny vodopády,(Zimbabwe) , Théby s přilehlou nekropolí (Karnak, Luxor , Údolí králů) a pozůstatky starého města Memphis s pyramidami v Gíze v Egyptě , ..
 - ❑ **Austrálie a Oceánie** -Velká korálová bariéra , Uluru (Ayers Rock) , Sydney Opera House, ...
-

Kulturní a přírodní památky UNESCO ve světě

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Asie** - Velká čínská zeď , Tádž Mahal (Indie), město Petra (Jordánsko),
 - ❑ **Evropa** - Notre Dame, Versailles , Athénská akropole , Limes Romanus (Německo) , Budapešť, Amsterdam , Kolínský dóm, koncentrační tábor Auschwitz - Birkenau (Polsko), Salzburg , zámek Schönbrunn , Vídeň, Bajkal , Petrohrad, Stonehenge, Hadriánův val , Tower of London , jeskyně Altamira (Španělsko) a Lascaux (Francie), Laponsko , Řím , Florencie , Neapol, Pompeje , vykopávky Tróji , Vatikán.
-

Kulturní a přírodní památky UNESCO ve světě

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Obr. 1: Vybrané památky UNESCO

Zdroj: Vybrané webové stránky památek, 2017

Památky UNESCO na Slovensku

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Vlkolíneček** - Památková rezervace lidové architektury
 - ❑ **Centrum Levoče** - Jedno z nejkrásnějších slovenských historických měst
 - ❑ **Dobšinská ledová jeskyně** - Dobšinská ledová jeskyně je největší zaledněnou jeskyní na Slovensku světového významu.
 - ❑ **Gombasecká jeskyně** - Gombasecká jeskyně je jedna z nejmladších jeskyní na Slovensku
 - ❑ **Jasovská jeskyně** - Nejstarší zpřístupněná jeskyně na Slovensku s krápníkovou výzdobou
 - ❑ **Krásnohorská jeskyně** - Jedinečná příležitost navštívit UNESCO jeskyni v kompletní jeskyňářské výstroji v doprovodu zkušených vůdců.
 - ❑ **Spišský hrad** - je druhou nejrozsáhlejší hradní zříceninou na Slovensku.
 - ❑ **Centrum Bánské Štiavnice** – Centrum města je dnes národní kulturní památkou zařazenou do Seznamu světového dědictví UNESCO.
 - ❑ **Centrum Bardejova** - Nejrozsáhlejší památkový komplex na Slovensku vůbec. Navíc zařazený v seznamu UNESCO.
-

- ❑ **Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy** - je souhrnné pojmenování pro 78 oddělených lokalit na území dvanácti evropských států. Slovenské a ukrajinské lesní porosty byly na seznam světového dědictví zapsány v roce 2007 pod názvem „Původní bukové lesy Karpat“.
 - ❑ V roce 2011 byla tato přírodní památka rozšířena o 5 lokalit v Německu a do názvu bylo přidáno „staré bukové lesy Německa“.
 - ❑ V roce 2017 došlo k dalšímu rozšíření společné položky ze seznamu přírodního dědictví UNESCO o lokality v dalších evropských státech a název se změnil na „Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy“.
 - ❑ **Dřevěné chrámy slovenských Karpat** - Na východním Slovensku v oblasti Karpat se nachází okolo padesáti dřevěných sakrálních staveb zahrnující římskokatolické kostely, evangelické artikulární chrámy a řeckokatolické chrámy. Jejichž počátky sahají do doby 16.–18. století.
-

Památky UNESCO v Polsku

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KATOVICÍCH

- ❑ **Polsko má 15 památek zapsaných na seznam UNESCO**
 - ❑ **Varšava – historické centrum** - Během Varšavského povstání v roce 1944 bylo více než 85% historického centra Varšavy zničeno nacisty. Po válce se v průběhu pětileté rekonstrukce obyvatelům města povedlo zrekonstruovat Staré město s jeho kostely, paláci a hlavním náměstím, které sloužilo jako trh. Jedná se o vynikající příklad téměř úplné rekonstrukce zahrnující stavby z 13.-20. století.
 - ❑ **Solný důl Wieliczka** - se nachází pod městem Wieliczka v blízkém okolí Krakova. Byl v provozu nepřetržitě od 13. století až do prvního desetiletí 21. století, kdy byla z důvodu vysokých nákladů těžba soli ukončena. Patří k nejstarším světovým solným dolům vůbec (**úplně nejstarší je solný důl v nedaleké Bochnii**).
 - ❑ **Bělověžský prales** - je zbytek původního panenského pralesa, který v minulosti pokrýval klimaticky mírné pásmo evropské pevniny. Bělověžský prales leží po obou stranách hranice Polska a Běloruska mezi řekami Narewka a Hwoźna.
-

Památky UNESCO v Polsku

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KATOVICÍCH

- ❑ **Křižácký hrad Malbork** - je dominantou okresního města Malbork, ležícího na severu Polska v Pomořském vojvodství. Obranná tvrz, postavená v gotickém stylu, zaujímá plochu více než 250 000 m². Skládá se ze tří částí: Podzámčí, Středního Hradu a Vyššího Hradu. Je to největší gotická stavba na světě a současně také největší stavba z cihel na světě.
 - ❑ **Hala století** - je budova ve Vratislavi postavená v letech 1912–1913 (v této době byla Vratislav součástí Německého císařství) podle projektu Maxe Berga ke stému výročí vítězství nad Napoleonem v bitvě u Lipska.
 - ❑ **Park Muskau** - je park u města Bad Muskau na německo-polské hranici.
 - ❑ **Kostely míru v Jaworu a Svídnici** - Nejstarší církevní stavby s dřevěnou kostrou v Evropě.
 - ❑ **Kalwaria Zebrzydowska** je město ležící v jižním Polsku - Architektonický komplex a poutní místo zasazené do krajiny.
-

Památky UNESCO v Rakousku

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Rakousko má 10 památek zapsaných na seznam UNESCO**
 - ❑ **Historické centrum Salzburgu**
 - ❑ **Schönbrunn** - je název barokního zámku ve Vídni. Schönbrunn byl od druhé poloviny 18. století do roku 1918 letní rezidencí rakouských císařů. V zimním období zde bydlela císařská rodina v Hofburgu. V blízkém okolí zámku se nacházejí rozlehlé zahradní prostory, které byly spolu se zámkem v roce 1996 zařazeny na Seznam světového dědictví UNESCO.
 - ❑ **Historické centrum Vídně** - Architektonické celky od barokních zámků a zahrad až po domy a parky z konce 19. století, lemující ulici Ringstrasse.
 - ❑ **Horská dráha Semmering** - je 41,7 kilometrů dlouhá rakouská železniční trať, která vede z Gloggnitz přes Semmering do města Mürzzuschlag. Semmeringbahn byla první evropskou horskou železnicí s normálním rozchodem. Je považována za první skutečnou horskou železnici na světě.
-

Památky UNESCO v Mexiku

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

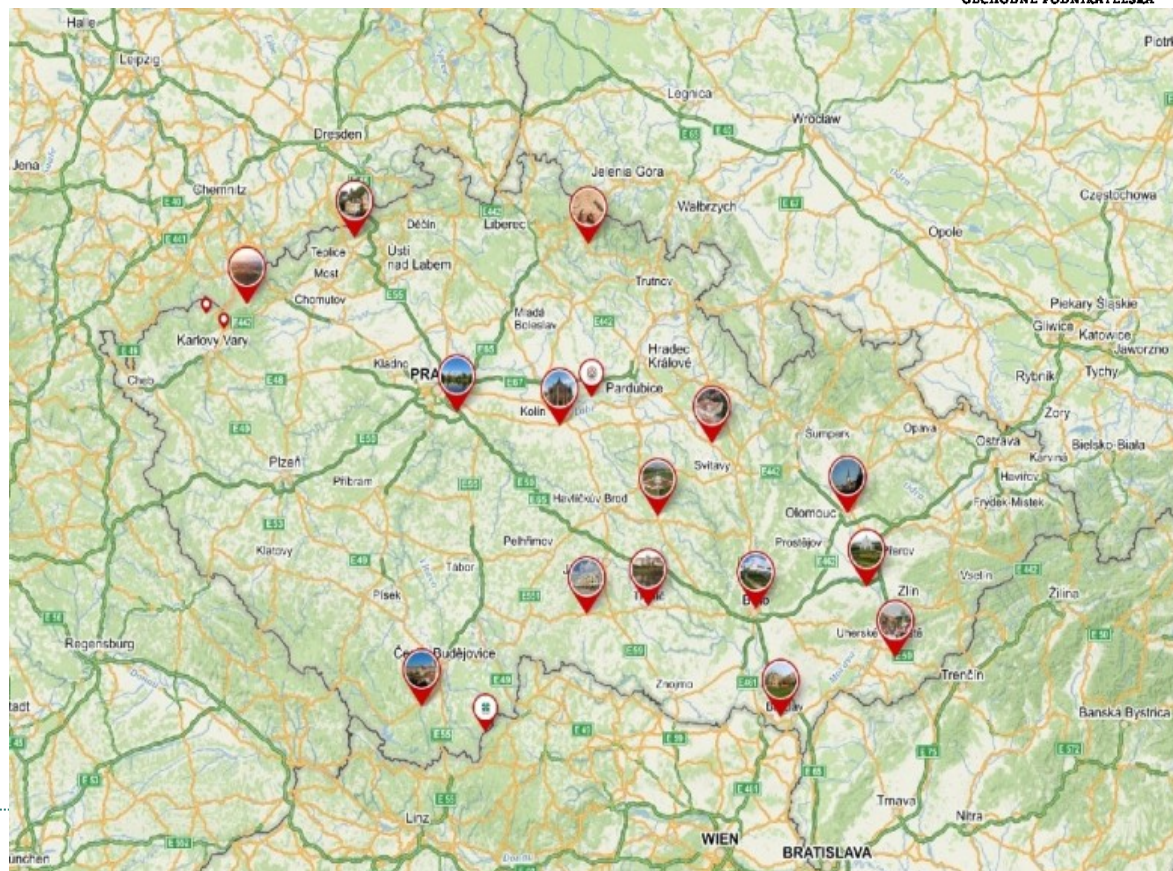
- ❑ **Mexiko** má ze zemí amerického kontinentu nejvíce památek zapsaných na seznamu světového dědictví UNESCO. A se svými 34 zápisy zaujímá 7. místo na světě.
 - ❑ **Univerzitní kampus Mexické národní autonomní univerzity** - je rozsáhlý komplex budov, sportovních zařízení a otevřených venkovních prostor, který se nachází v jihozápadní části Ciudad de México, v městské části Coyoacán na ploše větší jak 100 ha.
 - ❑ **Krajina pěstování agáve a stará zařízení k výrobě tequily** - Oblast mezi sopkou Tequila a hlubokým údolím řeky Rio Grande zahrnuje také archeologická naleziště kultury Teuchitlanu (200 až 900 n. l.).
 - ❑ **Ostrovky a chráněná území Kalifornského zálivu** - 244 ostrovů, které jsou považovány za přírodní laboratoř. Žije zde mnoho endemických druhů.
 - ❑ **Staré mayské město a chráněné tropické deštné lesy Calakmul, Campeche** - Významné mayské město ležící hluboko v tropických lesích oblasti Tierras Bajas v jižním Mexiku.
-

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ

BRNO
ČESKÝ KRUMLOV
HOLAŠOVICE
JIZERSKOHOŘSKÉ BUČINY
KLADRUBY NAD LABEM
KROMĚŘÍŽ
KRUŠNOHOŘÍ
KUTNÁ HORA
LÁZEŇSKÝ TROJÚHELNÍK
LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL
LITOMYŠL
OLOMOUC
PRAHA
TELČ
TŘEBÍČ
ŽDÁR NAD SÁZAVOU

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Brno 2001 (Vila Tugendhat)

- ✓ Vila je vynikajícím příkladem světové funkcionalistické architektury, jedním z klíčových děl architekta Miese van der Rohe.
- ✓ Vila byla ve své době ztělesněním moderních názorů na bydlení ve vzájemně se prostupujících prostorech, s těsnou vazbou na přilehlou zahradu, s využitím moderních stavebních postupů a konstrukčních principů při vysoké kvalitě použitých materiálů. Stavba se stala symbolem moderní brněnské architektury a ovlivnila názory na obytný prostor.

Český Krumlov 1992 (historické centrum)

- ✓ Je reprezentantem mimořádně intaktně dochovaného středověkého feudálního města, které se rozvinulo podél meandrů řeky Vltavy ve vazbě na gotický hrad, postupně přestavěný na velkolepý zámek s cennými renesančními a barokními částmi.
 - ✓ Zlatý kočár je nejcennějším exponátem českokrumlovského zámku. Byl vyroben z pozlaceného ořechového dřeva a byly v něm vezeny dary císaře Ferdinanda III. Habsburského papeži Urbanu VIII.
-

Holašovice 1998 (Vesnice Holašovice)

- ✓ Vesnice leží asi 16 km západně od Českých Budějovic. Na Seznam UNESCO byl zapsán téměř zcela dochovaný středověký systém obytných domů a sýpek. Ty jsou propojeny ohradními zdmi s brankami a klenutými vjezdy do prostoru návsi, což spolu s dochovaným štukovým dekorem (tzv. lidové nebo selské baroko) na většině průčelí dává celému sídlu neopakovatelnou atmosféru a výraz.
 - ✓ Komplex uvedený v Seznamu čítá 23 památkově chráněných usedlostí s celkem 120 budovami. Najdeme zde nejen výstavné statky se špýchary, stodolami, maštalemi a výměnky, ale také kovárnu, hostinec a kapličku.
 - ✓ Holašovice s necelými 140 obyvateli jsou převážně trvale obydleny, čímž tvoří jedinečné a živé společenství v prostředí vesnického sídla tak, jak bylo vytvářeno v druhé polovině 19. století.
-

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KÁRVINĚ

Kroměříž 1998 (Zahrady a zámek v Kroměříži)

- ✓ byly na Seznam světového dědictví zapsány v rozsahu národní kulturní památky arcibiskupský zámek v Kroměříži s Podzámeckou a Květnou zahradou. Celek reprezentuje výjimečně celistvý obraz barokního sídla olomouckého biskupství se zahradami založenými podle vrcholně barokních principů a ovlivňujícími tuto tvorbu ve střední Evropě.
- ✓ Devatenácté století proměnilo tuto zahradu na stylový krajinářský park o rozloze 64 hektarů. Geometricky pravidelná je Květná zahrada s uměle navršenými jahodovými kopečky, čtvercovým i kulatým bludištěm a stěnami stříhaných stromů a keřů.

Kutná Hora 1995 (historické jádro města s kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci)

- ✓ Kutná Hora představuje středověké královské město, jehož prosperita a výstavnost byla podmíněna bohatstvím stříbrných dolů. Vrcholně gotický kostel sv. Barbory katedrálního typu je jedním z pokladů pozdně středověké architektury, stejně jako gotický cisterciácký chrám v Sedlci, invenčně opravený na počátku 18. století Janem Blažejem Santinim.
-

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Lednicko-valtický areál 1996 (Kulturní krajina Lednice-Valtice)

- ✓ Svými 200 km² je jedním z největších člověkem koncepčně upravených areálů v Evropě. Přestavuje dílo vzniklé v průběhu 17.-20. století na panství rodu Liechtensteinů. Spolu s barokním zámekem ve Valticích a klasicistním a novogoticky přestavěným zámekem v Lednici obsahuje množství dalších cenných klasicistních a romantických usazených v krajině upravené podle principů romantického krajinářství.
- ✓ Hraniční zámeček je postaven na hranici mezi Markrabstvím moravským a Dolním Rakouskem. Svědčí o tom nápis na budově i hraniční potůček, který vytékal z vázy u sochy ležící nymfy. Roku 1676 proběhl ve Valticích čarodějnický proces.

Litomyšl 1999 (Zámek v Litomyšli)

- ✓ Je charakteristickou ukázkou renesančního zámku s arkádovým nádvořím, typem sídla početně stavěného v českých zemích, se svébytným výrazem daným místními uměleckými vlivy, dále rozvíjejícími italské podněty. Zámek s kvalitní výzdobou obsahuje i mladší barokní zásahy z 18. století.
-

Olomouc 2000 (Sloup Nejsvětější Trojice)

- ✓ Sloup představuje vrcholný příklad památníku morových epidemií, uměleckého díla charakteristického pro prostředí evropských měst v období baroku.
 - ✓ Jeho monumentální zjev je přitom syntézou architektonického hmotového pojetí s vnitřní kaplí a vertikálního řešení s početnou skupinou soch mimořádné umělecké hodnoty. Byl postaven v polovině 18. století jako kompoziční vrchol celku barokních děl na Horním náměstí historické moravské metropole.
 - ✓ Vysvěcení 35 metrů vysokého monumentu proběhlo 9. září 1754 a osobně se ho zúčastnili císařovna Marie Terezie s chotěm Františkem Josefem I. Štěpánem Lotrinským.
 - ✓ Pozlacená replika dělové koule připomíná, že sloup byl několikrát zasažen pruskými děly během obléhání roku 1758.
-

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Praha 1992 (historické jádro)

- ✓ Praha je významnou městskou památkovou zónou, jejíž historické jádro o rozloze 866 hektarů zahrnuje unikátní urbanistický celek Pražského hradu a Hradčan, Malé Strany a Karlova mostu, Starého Města s Josefovem a dochovanou částí bývalého Židovského Města, Nového Města, Vyšehradu a dalších památek.
 - ✓ Karlův most se původně jmenoval Kamenný, a to až do roku 1870, kdy byl teprve pojmenován po svém zakladateli. Na jeho místě stál od poloviny 12. století do poloviny 14. století románský most Juditin, který 3. února 1342 zničila povodeň. Po katastrofě byl v oblasti Juditina mostu používán 15 let provizorní most dřevěný. Stavba nového mostu začala 9. července 1357 v 5 hodin 31 minut a základní kámen tehdy položil sám císař Karel IV. Datum s přesným určením času bylo vybráno s ohledem na konjunkturu Slunce se Saturnem, což byl podle výnosu papeže i astrologů nejvhodnější okamžik roku.
-

Památky UNESCO v ČR

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Telč 1992 (historické jádro)

- ✓ Telč představuje jedinečné celistvě dochované drobnější středověké město s vodním opevněním, dominantním zámekem dochovaným v podobě pozdně gotických a renesančních přestaveb a s mimořádně působivými frontami městských domů renesančního a barokního tvarosloví kolem náměstí.

Třebíč 2003 (Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa)

- ✓ Soubor je vzácným příkladem dlouhodobé pokojné koexistence dvou kultur v moravském feudálním městě.
 - ✓ Židovská čtvrť, mimořádně uceleně zachovaná v působivém prostředí mezi řekou a skalním masívem se rozvíjela od středověku do 20. století. Její podoba dokládá urbanistický vývoj židovských čtvrtí, jejich postupné zahušťování i vnější proměny staveb, z nichž řada má dochované renesanční či barokní jádro.
 - ✓ Hned po Jeruzalému jsou třebíčské židovské památky jedinými, které byly samostatně zapsány na seznam UNESCO.
-

- ❑ **Žďár nad Sázavou 1994** (Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře)
Poutní kostel u Žďáru nad Sázavou byl na počest českého světce postaven na počátku 18. století z podnětu opata zdejšího cisterciáckého kláštera. Autorem jedinečného půdorysného a hmotového řešení kostela a celého areálu byl geniální architekt Jan Blažej Santini. Památka na Seznamu reprezentuje i originální invenci českého gotizujícího baroku 1. čtvrtiny 18. století.
 - ✓ Podle legendy se nad tělem Jana Nepomuckého objevila korunka s pěti hvězdičkami, proto také Santini zakomponoval do svého projektu pětkovou symboliku. Základem je pěticipý půdorys, pět vchodů, pět oltářních výklenků, dvakrát pět kaplí kolem centrálního prostoru, pět hvězd a pět andělů na hlavním oltáři. Jedná se o symboliku pěti ran Kristových, ale také pěti písmen v latinském slově "tacui" (mlčel jsem) a především pěti hvězd ve svatozáři mučedníka.
-

Výběr z použité literatury:

- ❑ HOLEČEK, M., 2011. Skvosty Evropy – Velká kniha památek. Praha: Ottovo nakladatelství s.r.o. ISBN 978-80-7451-041-0.
 - ❑ KESNER, L., MORAVEC, I., NOVOTNÝ, R., ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, D. Management kulturního cestovního ruchu. Praha: MMR, 2008.
 - ❑ KMECO, L., 2006. Využitie kulturného dedičstva v cestovnom ruchu. Bánská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB. ISBN 80-8083-245-5.
 - ❑ PROS, J., 2009. Historie a kultura v cestovním ruchu: kapitoly z dějin hmotné a duchovní kultury ve světě a v českých zemích od pravěku až po 18. století.. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, ISBN 978-80-7375-270-5.
 - ❑ Webové stránky Českého dědictví UNESCO
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost
